

Madspildsbanden

"Jeg gider altså ikke spise den," sagde Noah og skubbede sin madpakke væk. Der lå en halv rugbrødsmad og et æble, hvor han kun havde taget én bid. Han rejste sig og gik mod skraldespanden.

"Stop lige!" sagde Emma og sprang op fra sin stol.

"Hvad nu?" sukkede Noah.

"Du kan da ikke bare smide det ud."

"Hvorfor ikke? Jeg er mæt."

Emma tøvede et øjeblik. "Øh, fordi ... fordi det er mad."

Noah trak på skuldrene: "Det er bare en halv mad og lidt af et æble, og jeg gider altså ikke spise mere."

Men Emma kunne ikke slippe det. Da hun senere gik forbi skraldespanden, så hun ned i den. Der lå ikke bare én halv mad. Der lå mange. Halve sandwich. Gulerødder. Æbler. Pasta-rester.

"Det er jo helt vildt ...," mumlede hun.

Efter skole fandt hun sine venner, Aksel og Fatima. "I bliver nødt til at se det her," sagde hun. De gik tilbage til klassen og kiggede ned i skraldespanden.

"Det er da mad nok til mange mennesker," sagde Fatima stille.

"Hvorfor bliver der smidt så meget mad ud?" spurgte Aksel. Emma så alvorligt på dem.

"Ja, det virker helt forkert. Vi må gøre noget ved det."

Næste dag tog Emma det op i klassen.

"Jeg synes, at vi smider alt for meget mad ud. Jeg synes, vi skal stoppe med det," sagde hun. Noah rakte hånden op.

"Men hvad, hvis man ikke kan lide maden?"

"Ja," sagde en anden. "Eller hvis man ikke er sulten?"

Flere stemte i:

"Man må da selv bestemme, hvad man vil spise!"

"Det er ikke vores skyld, at vi ikke kan spise hele madpakken!"

"Hvis der er nogen, der sultet i andre lande, så må de altså gerne få resten af min mad!"

Emma vidste ikke, hvad hun skulle sige. Hun kunne ikke selv finde på at smide mad ud, men hun smurte jo også selv sin madpakke, så hun havde aldrig mad med, hun ikke kunne lide. Og hun havde aldrig for meget mad med.

Men så sagde Fatima:

"Det handler vel ikke om at tvinge nogen til at spise noget, de ikke kan lide, eller spise, selv om man er mæt? Det handler om at finde en bedre løsning."

Der blev stille. Læreren, Rasmus, nikkede.

"Hvordan kunne sådan en løsning se ud?"

Aksel lænede sig frem.

"Hvor meget smider vi egentlig ud? Og hvad smider vi ud? Ved vi noget om det? Måske skulle vi undersøge det først? Det er klart, at man smider æbleskroget ud, når man har spist et æble. Eller skræl fra bananer og appelsiner. Vi kan ikke helt undgå at smide noget ud, efter vi har spist."

I en uge arbejdede de som rigtige forskere, og de fik hele årgangen med på ideen. Når eleverne havde spist deres mad, sorterede de affaldet i tre bunker:

1. En pose med alt det, der har været brugt til at pakke maden ind i, som fx madpapir, yoghurtbægre og plastikposer.
2. En pose med rester fra madpakkerne, som ikke kan spises, som fx æbleskrog, banan-skræller og mad, der var faldet på gulvet.
3. En pose med al den mad, som egentlig godt kunne spises.

Emma og hendes venner lavede lister over alt det, der blev smidt ud. Og når eleverne kom med affald til Madspildsbanden – som de nu blev kaldt – skulle de på et skema markere, hvorfor de havde smidt maden ud. De fleste svarede enten, at de ikke kunne lide maden, eller at de ikke kunne spise mere.

Madspildsbanden vejede alt affaldet.

"Det er jo helt vildt," sagde Noah – denne gang uden at grine. "Det er vildt at smide så meget mad ud, der kan spises. Og det er vildt, så meget vi bruger til at pakke maden ind i."

"Nu ved vi da, hvor meget vi smider ud. Vi ved også, hvorfor vi gør det," sagde Emma.

"Men hvad kan vi gøre ved det?"

Der var stille et øjeblik. Så rakte Noah hånden op.

"Okay ... jeg har måske en idé."

Emma kiggede overrasket på ham.

"Hvad hvis man kunne lægge sin mad på et bord i stedet for at smide det ud?"

"Et madbyttebord!" sagde Fatima hurtigt.

"Ja!" sagde Noah. "Så kan andre tage det. Det kunne også være fedt, hvis man har glemt sin madpakke."

"UPS! Madpakke?" sagde Aksel. "Skal vi så ikke starte i dag? Min madpakke ligger nemlig hjemme i køleskabet!"

Emma smilede.

"Det er en virkelig god idé."

De gik i gang: De lavede et bord på gangen – dér, hvor de også samlede affald sammen. De lavede regler: Kun ren og frisk mad. Og de lavede plakater: "Tag, hvad du vil – red maden!"

De ville også tale med forældre om, at de skulle give deres børn mindre mad med i madpakkerne, og om, at de måske ikke behøvede at bruge så meget plastik, der bare skulle smides ud, når de smurte madpakker. Madkasser med mange rum og små bølter med låg kunne måske bruges i stedet?

Den første dag med madbyttebordet var lidt akavet. Mange var lidt generte ved at lægge deres mad på bordet, og når det så blev lagt op, så turde ingen rigtig tage af det. Men så kiggede de på Aksel. Han havde jo glemt sin madpakke, og han ville de gerne hjælpe. Aksel startede med at tage et æble fra bordet.

"Jeg var faktisk stadig sulten," sagde han, og så kom der mere mad på bordet. Nogle lagde en mad på bordet og tog en anden i stedet for. Det blev faktisk ret hyggeligt.

De næste to uger fortsatte de med at samle madaffald ind, lave lister og veje affaldet. Og da de to uger var gået, havde de næsten halveret affaldet!

"Vi har sparet så meget mad," sagde Emma.

Noah stod lidt i baggrunden.

"Hey ..." sagde han. "Jeg lagde faktisk min mad på bordet i dag."

Emma smilede.

"Og blev den spist?"

"Ja," sagde Noah. "Det var faktisk meget fedt."

Senere sagde Rasmus til klassen:

"I har ikke kun lært noget om bæredygtighed. I har også vist, at I selv kunne gøre noget ved det!"

Emma tænkte sig om.

"Det startede bare med én halv mad ..."

"Og endte med en hel løsning," sagde Aksel.

"Vi er skolens sejeste madspildsbande!" sagde Fatima.

Noah nikkede.

"Ja ... det er vi faktisk."